

Sayı : 3

DÜŞÜNCE

DÜNYA'DAN BİR HABER

ŞAH....

Bu Sayıda,

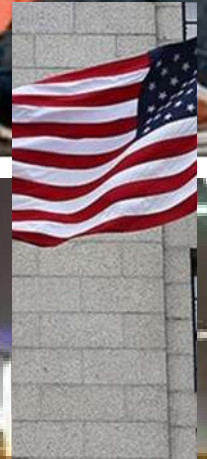
• Türkiye ve ABD İlişkileri ve Anlaşmazlıklar	
◦ 1 Mart Tezkeresi	04
◦ 15 Temmuz Darbe Girişimi ve ABD	07
◦ ABD ve Terör Desteği	09
◦ S-400 Krizi	12
◦ Rahip Brunson Krizi	15
◦ Doğu Akdeniz-Mavi Vatan ve MEB	18
◦ Halkbank Davası	23
• ABD Neyi Amaçlıyor?	
◦ ABD-Yunanistan Savunma İşbirliği Anlaşması	24
◦ ABD-GKRY Askeri İşbirliği Anlaşması	27
◦ ABD Yunanistan'a Yığınak Yapıyor	29
◦ ABD'nin Doğu Akdeniz Politikası	30
◦ MAVİ VATAN Tatbikatı	32
Kitap	
1 Mart Vakası-Irak Tezkeresi ve Sonrası	33
Kısa Bilgi	
Kronoloji: Türkiye ile ABD Arasında Brunson Krizi	34
Kısa Bilgi	
MAVİ VATAN Nasıl doğdu? Doktrinin mimarları Cem Gürdeniz ve Cihat Yayıcı anlatıyor	35

You don't want to be responsible for destroying
with respect to Pastor B
of your problems. Don
willing to negotiate with
have made in the past.

if you get this done
things don't happen

Sincerely,

[Handwritten signature]

HEDEF KİM?

2 Kasım 2017 tarihinde Lord Artur Balfour, Siyonist ideolojinin liderlerinden Lord Rothschild'e gönderdiği mektup ile Filistin topraklarında kurulmak üzere Yahudilere bir devlet vaad ediyordu.

Tam 100 yıl sonra 6 Aralık 2017 yılında ABD Başkanı Donald Trump İsrail'in Başkentini Kudüs olarak ilan ediyordu.

Yavuz KAYA

Bölgemizde meydana gelen gelişmelerin seyrine baktığımızda 100 yıl önce ortaya sürülen projelerin bir şekilde yürürlükte olduğunu açıkça görebiliriz.

1970'lerin sonu ile başlayan ve yaklaşık elli yıl süren bu süreçte Soğuk Savaş sonrası "tek kutuplu" düzen hayali tutmayacak ve geçen elli yıllık süre zarfında bölge savaş, kargaşa, katliam, soykırım ve insan haklarının ihlalleri ile dolu ve fakat Uluslararası Hukuk, Evrensel Değerler, İnsan Hakları ve bilim değerlerinin daha da fazla dillendirildiği, ancak hiçbir şeyin yapılmadığı bir düzene evrilecekti.

100 Yıl önce bulunduğumuz coğrafya ile tanışan ABD, 100 yıldır, bölgedeki hedeflerini gerçekleştirme adına elinden geleni yapıyor. Soğuk Savaş döneminde "Sovyet Tehlikesi" kartını oynayan ABD, 1980'li yıllara gelindiğinde , bölgede meydana gelen gelişmeleri en yakından takip ve tahlil eden devlet oluyordu. 1990'lı yıllarda aradığı fırsatı Körfez Savaşı ile bulan ABD'nin 11 Eylül sonrası tamamen bölgeye çözklenmesini, tüm dünya seyredecekti.

Arap Baharı ve sonrasında bölgede IŞİD terör kartını ortaya çıkaran ABD, IŞİD terör örgütünün bölgede etkisi kalmamasına rağmen ,bir diğer terör grubunu desteklemeyi ve hatta bu terör örgütüne bir "devlet" vaat etmekten çekinmiyordu.

ABD, NATO'da müttefiki olan ve "vazgeçilmez stratejik ortak" olarak gördüğü Türkiye'yi 1 Mart Tezkeresi sonrası gözden çıkaracak, "Stratejik Ortak" olarak PYD-YPG terör örgütlerini seçecekti.

Akdeniz'de Türkiye'nin etki alanı da ABD'yi rahatsız edecek, yıllarca silah ambargosu uyguladığı GKRY silah ambargosunu kaldıracak ve hatta GKRY ile stratejik askeri işbirliği anlaşmaları yapacaktı. Şimdi sorulacak net soruyu soralım.

Hedef Kim?

1 Mart Tezkeresi

1 Mart Tezkeresi Krizi, 2003 yılında TBMM’de oylan ve ABD’nin Irak’ı işgal sürecinde Türkiye topraklarını kullanmasına izin veren tezkerenin reddedilmesiyle ortaya çıkan önemli bir diplomatik kırılmadır. Bu kriz, Türkiye-ABD ilişkilerinde derin etkiler bırakan ve iki ülke arasında güven bunalımına yol açan olaylardan biri olarak kabul edilir.

Tezkere, ABD’nin Irak’a yapacağı askeri müdahale öncesinde, Türkiye topraklarının ve hava sahasının Amerikan askerleri tarafından kullanılmasını içeriyordu. Tezkereye göre, 62.000 Amerikan askeri Türkiye’ye giriş yapacak ve Kuzey Irak’a operasyonlar buradan düzenlenecekti.

ABD, Türkiye’ye yaklaşık 6 milyar dolar hibe ve 24 milyar dolarlık kredi teklif etti. Ayrıca, Kuzey Irak’ta Kürtlerin kontrolündeki bölgelerde Türkiye’nin çıkarlarının korunacağına dair sözler verdi

1 Mart 2003’te tezkere, TBMM’de 250 kabul, 264 ret ve 19 çekimser oyla reddedildi. Tezkerenin kabul edilmesi için gerekli olan salt çoğunluğa ulaşamadı.

AK Parti hükümeti, ABD ile iyi ilişkileri sürdürmek isterken, kamuoyunda ve bazı parti üyelerinde Irak’a askeri müdahaleye destek vermeme eğilimi ağır basıyordu. CHP ve bazı AK Parti milletvekilleri, savaşın olası zararları nedeniyle tezkereye karşı çıktı

Aslında AKP Hükümeti’nin Ortadoğu ile ilk büyük sınavı ABD’nin 11 Eylül sonrası Ortadoğu politikalarında daha agresif kararlar alması ile Irak’ta Saddam Hüseyin iktidarına karşı başlattığı İkinci Körfez Savaşı’nda sergilediği politikalar ile vermişti. ABD, Irak’ın kitle imha silahları ürettiğini, bölge ve dünya barışı için tehdit olduğu varsayımları ile Irak’a müdahale edecekti. AKP Hükümeti’nin henüz iktidara geldiği 2003 yılında hükümet TBMM’ye “Türkiye topraklarına yabancı bir ülkeden gelebilecek bir tehdide karşı, Türk Silahlı Kuvvetleri’nin müdahale edebilmesi için” tezkere sunuyordu. Her ne kadar dünya tarafından bir diktatör olarak görülse de bir İslam ülkesine ABD tarafından yapılması muhtemel bir müdahalenin yeni iktidara gelmiş olan bir hükümet tarafından iç kamuoyuna anlatılması ve kabul ettirebilmesi oldukça zor görülüyordu. TBMM’ye sunulan tezkere metninin özetinde “NATO ile yapılan antlaşma maddelerine dikkat çekilmiş, Irak’tan gelecek olası hava saldırıları için NATO’nun füze sistemlerine ihtiyaç olduğunun altı çizilmişti.

Irak'ın toprak bütünlüğünün korunacağını da belirtildiği metin" TBMM'ye sunulmuş, yapılan hararetli tartışmalar ve muhalefetin ilgili tezkere hakkında karşıt görüş ve argümanlarını sunması sonrası yapılan kapalı oturumda adını ilgili tarihten alan ve Türkiye'nin Ortadoğu politikalarını da derinden etkileyen 1 Mart Tezkeresi, muhalefetin tamamının ve AKP içinde bulunan bazı milletvekillerinin karşıt oyları ile parlamentodan geçememişti. Aslında tezkerenin TBMM'den geçmeyeceği sinyalleri ABD'nin Irak'a yapacağı müdahale öncesi Türkiye'yi adeta yıldırırcasına baskı yapması o dönem Başbakanlık koltuğunda oturan Abdullah Gül tarafından tepki ile karşılanacak. Gül'ün yaptığı açıklamada "tezkere kararının kapalı oturum ile alınacağı" mesajı vermesi ve sonrasında **"Burası bir emirlik değil, ben de emir değilim"** çıkışı ile yapılacak olan kapalı oturum öncesi AKP içindeki ayrışmanın da göstergesi olmuştur. Tüm bu gelişmelerin yaşandığı dönemde ABD'nin Irak'a acil müdahale isteğine karşı Türkiye, "barış yollarının aranması gerektiğini ve bunun için çabalayacağı açıklamasını" yapıyordu Abdullah Gül, barış çabaları bağlamında bölge ülkeleri ile görüşmeler yapacak ve ABD'nin olası müdahalesini önlemek adına "Irak ile Komşu Ülkeler Platformunu" oluşturacaktı. Bölgede olası bir kaostan Türkiye'yi etkileyeceği ve içine çekeceği aşıkardı. ABD, Türkiye'nin bu tutumunu eleştirecek bu bağlamda basın aracılığı ile Türkiye'nin tutumu eleştirilecekti.

1 Mart Tezkeresi her ne kadar TBMM onayı almamış olsa da Türkiye, ABD'nin Irak'a müdahalesi çerçevesinde hava sahasını ABD ve İngiliz uçaklarına açacağını iletmişti. 1 Mart Tezkeresinin kabul edilmemesi ABD ile Türkiye arasında olumsuz ilişkilerin başlangıcı olarak görülebilir. Bunun en büyük göstergesi adına "çuval olayı" da denilen olayın 2003 yılında gerçekleşmesidir. ADB askerleri birazda manidar bir tarihte 4 Temmuz 2003 de Irak'ın Süleymaniye şehrine Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu 11 askeri tutuklayacak, başlarına çuval geçirilerek görüntüleri basına sızdıracaktı. Bu gelişmeler olduğu halde TBMM, Irak'ta süren müdahalede Irak için güvenlik ve istikrarı sağlamak adına Türk askerini gönderilmesi kararını verecekti. Türkiye'den istediği desteği alamayan ABD, Irak'a yapacağı operasyonda değişiklikler yapmak zorunda kalmış, Körfez ülkelerinden ve özellikle Irak'ta bulunan Kürt grupları kendisine müttefik seçmişti.

Bu olay sonrası Kuzey Irak'ta bulunan ayrılıkçı Kürt gruplar ile terör örgütü PKK, ABD'nin ileriki yıllarda Türkiye'ye karşı kullanacağı bir koz olacaktı.

Aslında Türkiye'nin Irak'a yapılacak olan müdahalede çekinceleri olması nedeni ile 1 Mart Tezkeresi ile olası işgale mesafeli davrandığı yorumları yapılmaktadır. İlk çekince Birinci Körfez Savaşında Türkiye'nin uğradığı ekonomik kayıplar, ikincisi ise Irak'a müdahale sonrası zaten bölgede Türkiye'nin uğraşmakta olduğu PKK terörünün olası kaostan yararlanarak hareket kabiliyetini daha da geliştirmesi olarak sıralayabiliriz. AKP Hükümeti'nin bu konu başlıkları ile ilgili olarak pazarlık konusu yapması basına yansımış ve muhalefet ile AKP içindeki bir grubun tepkisi ile karşılanmıştı. Yukarıda da bahsettiğimiz gibi kabul edilmeyen tezkere sonrası Türk-ABD ilişkilerinde sorun yaşanmış ve "çuval olayı" gerçekleşmişti. Dönemin Türkiye Genel Kurmay Başkanı Özkök meydana gelen olayı "Türkiye ve ABD arasında tarihte yaşanan en büyük kriz" olarak nitelendirecekti. Irak'a yapılan müdahale sonrası ABD yönetimi NATO'da ve bölgede müttefiki olan Türkiye'yi değil bölgesel Kürt Yönetimi ve terör örgütü unsurlara daha fazla önem verecekti.

Tezkerenin reddi, ABD'de büyük hayal kırıklığına yol açtı. Türkiye'nin ABD'nin stratejik planlarını engellemesi, iki ülke arasında güven krizine neden oldu. ABD, operasyonlarını Kuveyt üzerinden düzenlemek zorunda kaldı ve bu durum askeri operasyonları geciktirdi.

Olayın ardından ABD'nin Türkiye'ye yönelik bakışı değişti. ABD yönetiminde, Türkiye'nin müttefik olarak güvenilmez bir ülke olduğu düşüncesi yaygınlaştı. Bununla birlikte, ABD'nin PKK bağlantılı gruplarla çalışması ve YPG'ye destek vermesi gibi hamleler bu sürecin bir yansıması olarak değerlendirildi.

1 Mart Tezkeresi Krizi, Türkiye-ABD ilişkilerinde yeni bir dönemin başlangıcı oldu. Tezkerenin reddi, iki ülke arasında hem diplomatik hem de askeri alanlarda güven kaybına yol açtı ve ilişkilerde uzun süre onarılamayan bir kırılmaya neden oldu. Bu kriz, ABD'nin Orta Doğu politikalarında Türkiye'nin etkinliğini sınırlarken, Türkiye'nin de bölgesel çıkarlarını bağımsız olarak savunma yönünde adımlar atmasını teşvik etti.

15 Temmuz Darbe Girişimi ve ABD

Türkiye, 15 Temmuz 2016'da, Türk ordusunun bir kanadının Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan hükümetini devirmek için koordineli bir girişimde bulunmasıyla yakın tarihinin en kanlı darbe girişimine tanık oldu.

15 Temmuz akşamı İstanbul'da tanklar sokaklara çıktı , askerler iktidardaki AK Parti'nin genel merkezine saldırdı ve savaş uçakları Ankara'daki parlamento binasını bombaladı. Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar, koruma ekibi tarafından esir alındı.

Darbe girişimi haberi yayılırken, darbeyi destekleyen güçlerin saldırılarına rağmen binlerce Türk vatandaşı sokaklara çıktı, sadık askerler ve polis güçleri ise darbe girişimine direndi. En az 251 kişi öldü ve 2.200'den fazla kişi yaralandı ancak darbe birkaç saat içinde bastırıldı.

Türkiye'nin İddiaları:

Dolaylı Destek İddiaları:

Türkiye'de bazı hükümet yetkilileri ve medya organları, ABD'yi, darbe girişimine doğrudan veya dolaylı olarak destek vermekle suçladı. Özellikle İncirlik Üssü'nden bazı askeri unsurların darbe girişiminde yer aldığı iddiası tartışma yarattı. Darbe sırasında üssün bir süre elektriklerinin kesilmesi ve uçuşların durdurulması, ABD ile ilgili şüpheleri artırdı

15 Temmuz 2016'daki darbe girişiminde ABD'nin doğrudan bir rol oynadığına dair resmi bir kanıt bulunmamaktadır. Ancak, darbenin arkasında olduğu iddia edilen Fethullah Gülen'in ABD'de yaşaması, Türkiye'de ABD'ye yönelik şüphelerin artmasına neden oldu. Türk hükümeti, Gülen'in darbenin ana organizatörü olduğunu belirterek, defalarca iadesini talep etti. ABD ise, bu talebe hukuki süreçlerin tamamlanmasını öne sürerek yanıt verdi ve iade işleminin kanıtlarla desteklenmesi gerektiğini vurguladı

ABD merkezli Politico'ya Ankara'da görev süresi boyunca yaşananlara ilişkin konuşan Jeff Flake, 15 Temmuz 2016'da gerçekleşen darbe girişimi esnasında ABD yönetiminin Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı ve hükümeti desteklemekte yavaş davrandığını söyledi. Flake, "O zamanlar, Başkan Obama'nın aramadığı, ancak Putin'in aradığı yönündeydi. Bu bizi bir süredir rahatsız etti." dedi.

Türkiye'nin İddiaları:

Dolaylı Destek İddiaları:

Türkiye'de bazı hükümet yetkilileri ve medya organları, ABD'yi, darbe girişimine doğrudan veya dolaylı olarak destek vermekle suçladı. Özellikle İncirlik Üssü'nden bazı askeri unsurların darbe girişiminde yer aldığı iddiası tartışma yarattı. Darbe sırasında üssün bir süre elektriklerinin kesilmesi ve uçuşların durdurulması, ABD ile ilgili şüpheleri artırdı

Fethullah Gülen'in Rolü:

Darbenin arkasında olduğu iddia edilen Gülen'in ABD'de yaşaması, Washington'un bu süreçteki rolüyle ilgili çeşitli spekülasyonlara yol açtı. Türkiye, Gülen'in iadesini talep etti ve ABD'nin bu konuda harekete geçmemesini darbe girişimine örtülü bir destek olarak yorumladı. Gülen ise darbe ile bir ilgisi olmadığını ve suçlamaları reddettiğini belirtti

ABD'nin Açıklamaları ve Yanıtı:

ABD, darbe girişiminin hemen ardından Türkiye'nin demokratik yollarla seçilmiş hükümetini desteklediğini açıkladı. Ancak ABD'li yetkililer, Türk hükümetinin ABD'yi darbe girişimiyle ilişkilendirme çabalarına tepki gösterdi. Dışişleri Bakanı John Kerry, bu tür suçlamaların iki ülke arasındaki ilişkileri zedeleyebileceği konusunda uyardı.

İncirlik Üssü ve Askeri Faaliyetler:

- Darbe sırasında İncirlik Üssü'nde görevli bazı subayların darbecilerle bağlantılı olduğu iddiaları, ABD ile Türkiye arasında gerginliğe neden oldu. Ancak Pentagon, darbe girişiminden haberdar olmadığını ve ABD'nin bu olayla bir ilgisi bulunmadığını açıkladı
- İncirlik Hava Üssü'nde görevli bazı Türk subayların darbe girişimine destek sağladığı belirtildi. İddialara göre, darbeci hava unsurları yakıt ikmali yapmak ve darbe sürecinde operasyonel destek sağlamak için İncirlik'i kullandı. Üs komutanı Tuğgeneral Bekir Ercan Van, darbe girişiminden kısa bir süre sonra ABD'ye sığınma talebinde bulunmuş, ancak bu talep reddedilerek tutuklanmıştır

Üssün Elektrik Kesintisi ve Operasyonların Durdurulması:

- Darbe girişimi sırasında İncirlik Üssü'nün elektrikleri kesilmiş ve uçuş operasyonları geçici olarak durdurulmuştur. Bu durum, darbenin kontrol altına alınmasının ardından üssün daha fazla kullanılmasını engellemek amacıyla yapıldı. Olaylar sırasında üstün bazı uçakların havada yakıt ikmali yaptığı rapor edilmiştir

ABD ve Terör Desteği

1980'li yıllardan başlayarak günümüze kadar Türkiye enerjisinin büyük kısmını terör örgütleri ve bu örgütlerin verdiği zararlar ile mücadele etmeye harcadı. Geçen 40 yıllık süre zarfında Türkiye gerek sert gücünü (Askeri) gerekse yumuşak gücünü (çözüm süreci) kullandı. Tüm bu süreçlerde terör ve terör eylemlerinin yıllara göre bazen yüksek ve bazen de düşük frekanslı olarak devam ettiği gerçeği gözler önündedir. Üçüncü unsurlar her ne kadar bu terör örgütlerine saklı-gizli destek verseler de , özellikle 1 Mart 2003 tarihinde TBMM'ine sunulan ve ABD'nin Irak'a müdahalesinde Türkiye'nin de müdahaleye destek vermesini sağlayacak olan 1 Mart Tezkeresinin TBMM tarafından kabul edilmemesi sonrası ABD, PKK'nın Irak ve Suriye kolları olan PYD ile YPG'yi Ortadoğu'da gerçekleştireceği 'Amerikan Demokrasi İhracı' operasyonlarında yeni partner olarak seçmiştir. NATO'da Türkiye'nin müttefiki ve Obama döneminde Stratejik Ortak olarak göreülen Türkiye ile ABD son 20 yıldır, özellikle Suriye'de gizli bir çatışma halindedir.

PYD, Halk Savunma Birlikleri (YPG) adını verdiği silahlı unsurları aracılığıyla, uluslararası kamuoyunda kendisini DEAŞ'a karşı mücadele eden bir örgüt görüntüsü vermektedir. Gerçekte ise PYD/YPG'nin PKK/KCK terör örgütünün Suriye kanadı olduğu, amaç, yapı ve işleyişinin örtüştüğü, aynı yapı içerisinde hareket ettiği ve PKK/KCK'dan farklı ve bağımsız bir oluşum olmadığı bilinmektedir. Gösterilmeye çalışılan aksine PYD, uluslararası terör örgütleri listelerinde "terör örgütü" olduğu tescillenen PKK'nın Suriye'de faaliyet gösteren uzantısıdır. PYD'nin, PKK terör örgütüyle olan organik bağına yönelik pek çok kanıt bulunmaktadır.

Her şeyden önce PYD, 17 Ekim 2003'te PKK terör örgütü elebaşı Abdullah Öcalan'ın İmralı'dan verdiği talimatlar ve PKK 8. Kongresi'nde; 'Türkiye'nin yanı sıra İran, Irak ve Suriye'de de yeni örgütlenmelere gidilmesi' yönünde alınan kararlar doğrultusunda kurulmuştur. Bu bağlamda Türkiye, İran, Irak ve Suriye topraklarında sözde özerk yönetim olarak ifade ettiği bölgeleri KCK adı altında birleştirmeyi ve bağımsız bir devlet tesis etmeyi hedefleyen PKK/KCK terör örgütü, Suriye'deki koşullardan faydalanarak KCK projesini uygulama amacıyla kadrolarının bir kısmını Suriye'de konuşlandırmıştır.

Türkiye'de PKK, İran'da PJAK, Suriye'de PYD/YPG ve genel adıyla SDG. İsimleri farklı olsa da, hedefleri de, merkezleri de aynı.

Terör örgütü, 40 yıldır Ortadoğu'ya ayrılık tohumları ekiyor, bölgeyi kana bulamaya devam ediyor.

Terör örgütü, 2015'te patlak veren DEAŞ tehlikesine karşı Suriye'de sahaya sürüldü. Uluslararası çok sayıda raporda PKK ile PYD/YPG arasındaki ilişki ortaya kondu.

Ancak ABD ve öncülük ettiği koalisyon güçleri, 2015'ten bu yana kendisinin ve Avrupa'nın terör listesinde yer alan PKK'nın Suriye kolu PYD/YPG'ye destek vermeye devam etti.

Sadece 2022'de giden tırların sayısı bin 200'ü aştı. Dahası son 5 yılda 650 milyon dolarlık nakit desteği sağlandı.

Terör örgütü bu silahlarla, sınırları Haseke'den Akdeniz'e kadar uzanan sözde bir terör devleti kurmaya çalıştı.

Üstelik PYD/YPG'li teröristler, Türk köylerine bombalar yağdırmaya başladı. Çocuk, yaşlı demeden katletti.

Bunun üzerine Türkiye, sınır ötesi hareketler düzenledi ancak müttefiki ABD'den terörle mücadelesinde destek göremedi.

Üstelik PYD/YPG noktalarına ABD askerleri konuşlandırıldı.

Türkiye, terör bataklığını kurutabilmek adına tek başına kararlı mücadelesini sürdürmeye devam ediyor.

ABD Kongresinde kabul edilen 2024 savunma bütçesinde Irak ve Suriye'de DEAŞ'la mücadele fonuna toplam 398 milyon dolar ayrıldı, terör örgütü PKK/YPG'nin de faydalanacağı Suriye bölümüne 156 milyon dolar tahsis edildi.

Geçtiğimiz aylarda ABD destekli bir seçim planı uygulanmaya başlandı.

Öncelikle bu sözde seçimin bir sürecin parçası olduğu ifade edilmelidir. Açık bir şekilde PKK, Suriye'de kontrol ettiği bölgelerde özerk bir yapı inşa etmek istemektedir. Sözde Kuzey ve Doğu Suriye Demokratik Özerk Yönetimi ve geçtiğimiz yıl sonunda ilan edilen gayri resmi toplumsal sözleşme (anayasa) bunu ortaya koymaktadır. İlan edilen sözde anayasa dikkatle incelendiğinde Kürtlerin birinci sınıf vatandaş sayıldığı, başta Araplar olmak üzere etnik grupların ötekileştirildiği ve tam bir PKK hakimiyetine imkan tanıyan yeni bir düzeni işaret ettiği görülmektedir. Nitekim sözde anayasada Kürtler ve Süryanilerin ismen zikredilerek güvence altına alınırken diğer etnik unsurlardan bahsedilmediği de dikkat çekmektedir.

Bu anlamda terör örgütünün özerk bir yönetim inşasını tüm kurumlarıyla yerleşik hale getirmek istediği kolaylıkla söylenebilir. Ancak bu yönetimin PKK yönetimince idare edileceği, diğer tüm parti ya da siyasi yaklaşımlara karşı olduğu görülmektedir. Nitekim Kürt Ulusal Konseyi (ENKS) de yine bu seçimlerin bir formalite olduğunu ifade ederek seçime katılmama kararı almışlardır. Bu noktalardan hareketle sözde seçimi PKK'nın Batı'ya yönelik makyaj siyasetinin devamı ve aynı zamanda yerleşik düzenin inşasının kurumsallaştırılması olarak ifade edebiliriz.

Sözde seçim kanunları ne öngörüyor?

Sözde toplumsal sözleşme temeli oluştursa da belediye seçimlerine ilişkin kanunlar sonradan ortaya konulmuştur. Burada iki sözde kanun karşımıza çıkmaktadır. İlki sözde "belediye seçim kanunu" diğeri ise sözde "belediye kanunu"dur. Bu sözde kanunlarla birlikte idari bölgeler kanununda da değişikliğe gidilerek terör örgütü PKK'nın ele geçirdiği bölgeler; 6 büyükşehir, 40 şehir ve 105 beldeye ayrılmıştır. Son değişikliğe göre 6 büyükşehir şunlardır: Cezire, Deyrizor, Münbiç, Afrin-Tel Rifat, Tabka, Rakka.

Hiyerarşik düzen "belediyeler>belediyeler birliği>belediyeler federasyonu" şeklindedir. Sözde seçim kanununda da PKK kontrolünü sağlayan belirli düzenlemeler bulunsa da en çarpıcı olanı, seçilen sözde eş başkanların oluşturduğu belediyeler birliği eş başkanlarının her birinin PYD üyesi olma zorunluluğudur. Doğal olarak belediyeler federasyonu da PYD'den oluşmaktadır. Bu anlamda terör örgütü PKK, sistemde herhangi bir açık bırakmamak adına çaba sarf etmiştir. Mevcut uygulama Beşar Esed'in Baas yapılanmasına oldukça benzemektedir.

Bunların yanı sıra terör örgütü bölgede 3 milyon "seçmen" olduğunu iddia etmiştir. Güvenilir kaynaklarca bölge nüfusunun 3 milyon dolayında olduğu bilinmektedir. Bu nedenle PKK'nın seçmen sayısında dahi akıl almaz yalanlara başvurduğu görülmektedir. Bu durumda sözde seçimin ne güvenliğinden ne de güvenilirliğinden söz etmek mümkündür. Tartışmasız olan ise terör örgütü PKK'nın bu sözde seçim girişimi ile yıllardır üzerinde çalıştığı "devlet" inşasını ileri bir çizgiye taşıma isteğidir.

S-400 KRİZİ

Türkiye'nin S-400 hava savunma sistemi almasının temel nedeni, uzun yıllar boyunca ABD'den Patriot füzesi temin etmekte karşılaştığı zorluklardır. ABD, Türkiye'nin Patriot alımı taleplerine ya olumsuz yanıt verdi ya da satışa çeşitli koşullar koydu. Örneğin, ABD'nin sunduğu Patriot teklifleri, Türkiye'nin teknoloji transferi ve ortak üretim taleplerini karşılamadı. Ayrıca, bazı tekliflerde sistemin test edilmemesi gibi sınırlamalar vardı.

Bu süreçte Türkiye, kendi hava savunma ihtiyacını karşılamak ve balistik füze tehditlerine karşı güçlü bir savunma kurmak için alternatif arayışına girdi ve Rusya'dan S-400 sistemini satın aldı. Bu karar, Türkiye'nin stratejik bağımsızlığını artırma ve savunma ihtiyaçlarını hızlı bir şekilde karşılama isteğini yansıtıyordu.

ABD ise Türkiye'nin S-400 alımını, NATO sistemleriyle uyumsuzluk yaratacağı ve Rusya'dan alınan sistemlerin F-35 gibi ABD teknolojileri için risk oluşturacağı gerekçesiyle eleştirdi. Bu durum, ABD-Türkiye ilişkilerinde gerginliğe yol açtı ve Türkiye, F-35 programından çıkarıldı. Ancak Türkiye, S-400'leri aldıktan sonra dahi Patriot sistemlerine yönelik talebini açık tutarak, savunma kapasitesini çeşitlendirmek istediğini belirtti.

Bu anlaşmazlık, Türkiye'nin ABD'den alternatif savunma sistemleri almasını zorlaştırırken, Rusya ile ilişkilerde bir stratejik açılım sağladı. Ayrıca, ABD'nin gelecekte savunma sistemleri konusunda daha esnek davranması yönünde Türkiye üzerinde baskı oluşturan bir faktör haline geldi.

ABD'nin Türkiye'ye Patriot hava savunma sistemi vermeme süreci karmaşık diplomatik ve stratejik nedenlere dayanır ve yıllar içinde çeşitli aşamalardan geçmiştir.

1990'lar ve İlk Talepler:

Türkiye, balistik füze tehditleri nedeniyle 1990'lı yıllardan itibaren NATO müttefiklerinden hava savunma desteği talep etmeye başladı. Ancak ABD, o dönemde Patriot sistemlerinin transferine sıcak bakmadı.

2000'ler – Patriot Görüşmeleri:

Türkiye, 2000'lerin ortasında Patriot sistemini satın almak için ABD ile müzakerelere başladı. Ancak ABD, satışa teknoloji transferi ve ortak üretim koşullarını eklemeyi reddetti. Bu durum, Türkiye'nin kendi savunma sanayisini geliştirme hedefleriyle uyuşmuyordu.

2013 – Çin FD-2000 Girişimi:

ABD'den sonuç alamayan Türkiye, 2013'te Çin'den FD-2000 hava savunma sistemi alımını değerlendirdi. Bu karar, NATO içindeki ortakları tarafından eleştirildi ve proje iptal edildi.

2018 – S-400 Anlaşması ve Patriot Krizi:

ABD, Türkiye'nin Rusya'dan S-400 satın alma sürecinde Patriot teklifini yeniledi. Ancak bu teklif esnek finansal koşullar ve teknoloji transferi içermiyordu. Bunun üzerine Türkiye, Rusya ile anlaşarak S-400 sistemlerini aldı.

ABD'nin Tepkisi:

Türkiye'nin S-400 alımı, ABD'nin F-35 programından Türkiye'yi çıkarması ve yaptırım uygulamasıyla sonuçlandı. ABD, Patriot sistemini Türkiye'ye vermemenin ana nedeni olarak, S-400 sisteminin NATO ve ABD teknolojileriyle uyumsuz olduğunu ve Rusya'ya istihbarat açığı yaratma riski taşıdığını öne sürdü.

Yunanistan, 1996 yılında Rusya'dan S-300 hava savunma sistemlerini satın aldı. Bu sistemlerin ilk olarak Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nde konuşlandırılması planlandı. Ancak, Türkiye'nin diplomatik baskısı sonucu bu plan iptal edildi ve S-300'ler 1998'de Girit Adası'na yerleştirildi. Girit'te konuşlu bu sistemler, Yunanistan'ın hava savunma altyapısının bir parçası haline geldi ve zamanla radar kapasitesi ile etkinlikleri artırıldı.

ABD'nin Tepkisi ve Sistemlerin Kullanımı
ABD, S-300 alımına, Türkiye'nin S-400 satın alımına gösterdiği kadar sert tepki göstermedi. Bu durum, Yunanistan'ın Rus yapımı sistemleri NATO ile daha uyumlu şekilde entegre etmesine ve aktif bir tehdit oluşturmamasına bağlandı. NATO üyesi olan Yunanistan'ın S-300 kullanımı, NATO ile uyumsuzluk yaratmasına rağmen büyük bir kriz doğurmadı. Ancak ABD, zaman zaman bu tür Rus menşeli sistemlerin NATO'nun hava kuvvetleri için tehdit oluşturabileceğini dile getirdi.

Yunanistan, daha sonra TOR-M1 ve OSA-AKM gibi orta ve düşük irtifa hava savunma sistemlerini de Rusya'dan satın aldı ve bunları hava savunma ağına entegre etti. ABD, son dönemde Yunanistan'ın bu sistemleri Ukrayna'ya gönderme olasılığını desteklerken, Yunan hükümeti bu adım için Patriot sistemleriyle takviye yapılmasını talep etti. Bu durum, Yunanistan'ın hem NATO hem de ABD ile ilişkilerini dengeleme çabalarını yansıtmaktadır. Bu örnek, Rus yapımı savunma sistemlerinin NATO üyeleri tarafından kullanılmasının Türkiye'nin S-400 alımına gösterilen tepkiyle kıyaslandığında farklı değerlendirildiğini ortaya koymaktadır. S-300'lerin Girit'e yerleştirilmesi, özellikle Türkiye-Yunanistan ilişkilerinde zaman zaman gerilime neden olmuştur ve Ege Denizi'nde hava üstünlüğü rekabetinin bir parçası olarak kalmaya devam etmektedir.

Türkiye'nin Rusya'dan S-400 hava savunma sistemi alması eleştirilirken, NATO üyesi olan Yunanistan, Bulgaristan ve Slovakya, Rus yapımı S-300'leri kullanıyor.

Rahip Brunson Krizi

Rahip Andrew Brunson, İzmir'de 23 yıl boyunca misyonerlik yapmış sözde bir Amerikalı din adamıdır. 2016'daki darbe girişimi sonrası, FETÖ ve PKK ile bağlantılı olduğu ve casusluk yaptığı iddiasıyla tutuklanması, Türkiye ile ABD arasında ciddi bir diplomatik krize yol açtı.

Tutuklanma ve İddialar: Brunson, FETÖ'yü övmek ve PKK'yı desteklemek suçlamalarıyla gözaltına alındı. Savcılık, Brunson'un çeşitli terör gruplarına destek sağladığını iddia etti, ancak Brunson bu suçlamaları reddederek yalnızca din adamı olarak faaliyet yürüttüğünü savundu.

Diplomatik Gerilim: ABD, Brunson'un serbest bırakılması için yoğun baskı yaptı. Ancak Türkiye, yargı sürecinin bağımsızlığına vurgu yaparak talepleri geri çevirdi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, bir konuşmasında, "Papazımızı verin, biz de papazınızı verelim" diyerek, Fethullah Gülen'in iadesiyle Brunson'un serbest bırakılması arasında bir takas önerdiği izlenimini verdi.

Ekonomik ve Siyasi Etkiler:

ABD'nin Yaptırımları: Brunson'un serbest bırakılmaması üzerine ABD, Türkiye'ye yönelik yaptırımlar uyguladı ve çelik ile alüminyumda vergileri artırdı. Bu durum, Türk lirasının ciddi değer kaybetmesine ve Türkiye ekonomisinde sarsıntılara yol açtı.

Serbest Bırakılması: Ekim 2018'de Brunson, yargılama sonucunda 3 yıl 1 ay hapis cezasına çarptırıldı ancak tutuklu bulunduğu süre göz önüne alınarak serbest bırakıldı. Aynı gün ABD'ye döndü ve Beyaz Saray'da Trump tarafından karşılandı.

ABD'NİN DEŞİFRE OLMUŞ 8 AJANI
Amerika Birleşik Devletleri adına ajanlık yaparken deşifre olmuş 8 ismi sizler için derledik. Detaylar gzt.com'da!

 A. Brunson 2016 yılında Türkiye'de yakalandı	 Ryan C. Fogle 2013 yılında Rusya'da yakalandı	 Amir Hekmati 2011 yılında İran'da yakalandı	 Raymond Davis 2011 yılında Pakistan'da yakalandı
 Robert Baer 1997 yılında kendini deşifre etti	 Milton Bearden 1994 yılında 'snitch fax' ile deşifre edildi	 Yosef Amit 1986 yılında İsrail'de yakalandı	 Boris Yuzhin 1986 yılında Rusya'da yakalandı

gzt

Brunson, serbest bırakıldıktan sonra yaptığı açıklamalarda, tutukluluğu sırasında Türkiye'nin Halkbank davası ve Suriye'deki politikalar gibi konularda ABD'den bazı taleplerde bulunduğunu öne sürdü. Türkiye'nin Brunson'u siyasi bir baskı aracı olarak kullandığına dair tartışmalar, krizin boyutlarını daha da derinleştirdi.

Bu kriz, iki ülke arasında güven krizini derinleştirerek diplomatik ve ekonomik ilişkilerde kalıcı hasarlara yol açtı. Aynı zamanda, Türkiye'nin iç ve dış politikasını şekillendiren önemli bir dönüm noktası oldu.

Ekim 2016: İzmir'deki Protestan cemaatine ait Diriliş Kilisesi'nin ABD'li Papazı Andrew Craig Brunson, eşiyle birlikte ifadeye çağrılarak, ifadelerinin ardından gözaltına alındı.. Eşi Norine Brunson, 13 gün sonra serbest bırakıldı; ancak Papaz Brunson 'FETÖ' üyesi olduğu iddiasıyla tutuklandı.

Ağustos 2017: "Devletin gizli kalması gereken bilgilerini siyasi veya askeri casusluk amacıyla temin etme", "Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni ortadan kaldırmaya teşebbüs etmek", "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ni ortadan kaldırmaya teşebbüs etmek" ve "Anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs" suçlamalarından yargılanan Brunson, çıktığı ilk duruşmada bu suçlamaları reddetti.

Şubat 2018: Trump, Erdoğan'dan Brunson'ın serbest bırakılmasını talep etti.

16 Mart 2018: Brunson hakkında toplam 35 yıl hapis cezasının istendiği iddianame, İzmir 2'nci Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi.

12 Temmuz 2018: ABD'nin araya girmesiyle İsrail'de tutuklu bulunan Türk vatandaşı Ebru Özkan tahliye edildi.

18 Temmuz 2018: İzmir 2'nci Ağır Ceza Mahkemesi, Brunson'ın ev hapsi ve yurtdışına çıkış yasağı ile tahliye edilmesine karar verdi. Bunu takiben ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, 'kararı memnuniyetle karşıladıklarını ancak bu adımı yeterli bulmadıklarını' açıkladı.

Trump kararın ardından yaptığı açıklamada, Brunson'ın serbest bırakılmaması halinde Türkiye'ye yaptırımlar uygulanacağını dile getirdi.

26 Temmuz 2018: ABD Senato Dış ilişkiler Komisyonu Türkiye'nin uluslararası kuruluşlardan kredi almasını kısıtlayan bir tasarıyı kabul etti.

1 Ağustos 2018: ABD, Türk bakanların ABD'deki mal varlıklarına el konulacağını açıkladı. Yni gün , dolar 5 TL üzerine çıkarak rekor kırdı.

4 Ağustos 2018: Erdoğan yaptığı açıklamada ABD'li bakanların Türkiye'deki mal varlıklarının dondurulacağını açıkladı

10 Ağustos 2018: ABD, Türkiye'den gelen çelik ve alüminyumla ilgili gümrük vergilerini 2 kat arttırdı.

12 Ağustos 2018: Dolar 7, Euro 8 seviyesini gördü.

13 Ağustos 2018: ABD, F-35 savaş uçaklarının Türkiye'ye teslimatını askıya aldı.

14 Ağustos 2018: Erdoğan, ABD menşeli elektronik ürünlerin satın alınmayacağını söyledi. Erdoğan, "Onların iPhone'u varsa diğer tarafta Samsung var, ülkemizde Venus var, Vestel var" dedi ve boykot çağrısına destek verenlerin iPhone kırıp, yakdığı görüntüler sosyal medyada paylaşılmaya başladı.

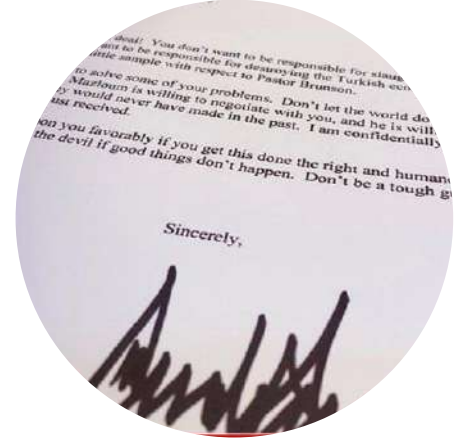
15 Ağustos 2018: ABD menşeli 22 ürüne uygulanan vergi 2 katına çıkarıldı.

16 Ağustos 2018: Trump, İsrail tarafından tutuklanmasının ardından serbest bırakılan Ebru Özkan'la ilgili "Erdoğan yardım istedi, o yüzden o kişi çıkarttık. Ama rahip Brunson'ı hala Türkiye'de tutuyorlar. Bu doğru değil, adil değil" dedi.

Aynı gün yandaş yazar Abdulkadir Selvi, hükümetin ABD'de tutuklu bulunan Halkbank Genel Müdür Yardımcısı Hakan Atilla'nın iadesi karşılığında papazı bırakılabileceğini yazdı.

17 Ağustos 2018: Trump, Beyaz Saray önünde yaptığı açıklamada, "Çok uzun süre önce Pastör'ü geri vermeliydiler ve bence Türkiye çok çok kötü davrandı, henüz bu iş bitmedi" dedi.

12 Ekim 2018'de Brunson, Türk makamları tarafından teröre destek vermekle suçlandı ve 3 yıl 1 ay 15 gün hapis cezasına çarptırıldı. Buna rağmen Brunson'ın ev hapsinin ve hakkındaki yurt dışı yasağının da kaldırılmasına hükmedildi ve hapisten kıldığı süre göz önünde bulundurularak serbest bırakıldı.

Doğu Akdeniz- Mavi Vatan ve MEB

12 Mil Sorunu ve Tarihi Süreç

Sorunun Kökeni: Ege Denizi'nde hem Türkiye hem de Yunanistan, kıyılarına 6 deniz mili genişliğinde karasuları sınırı uygulamaktadır. Ancak Yunanistan, 1982 Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi'ne (UNCLOS) dayanarak bu sınırı 12 mile çıkarmayı savunuyor. Türkiye, bu adımı "casus belli" (savaş nedeni) olarak değerlendiriyor ve böyle bir genişlemenin kendi Ege'ye erişimini engelleyeceğini belirtiyor.

ABD'nin Tutumu: ABD, Yunanistan'ın UNCLOS'a taraf olmasını desteklemekle birlikte, Türkiye'nin de çıkarlarını göz önünde bulundurarak iki ülkeyi çatışmadan uzak durmaya teşvik ediyor. Ancak ABD-Yunanistan arasındaki savunma işbirliğinin artması ve son dönemde Yunanistan'a yönelik ambargoların kaldırılması, ABD'nin Yunanistan'a daha fazla destek verdiği yönündeki algıları güçlendirdi.

Güncel Durum: ABD, askeri üslerini Dedeoğlu gibi stratejik noktalara taşımak suretiyle Yunanistan'la işbirliğini artırmış durumda. Türkiye, bu hamleleri endişeyle izleyerek, ABD'nin NATO ittifakı içindeki dengeyi Yunanistan lehine değiştirdiğini düşünüyor. Yunanistan, 12 mil konusundaki hak iddialarında kararlı olsa da Türkiye'nin tepkisi ve ABD'nin bölgedeki çıkarları, gerilimin sürdüğü bir ortam yaratıyor.

Sonuç olarak, ABD her ne kadar resmi olarak tarafsız bir konumda kalmaya çalışsa da, son dönemdeki adımları Yunanistan'a daha yakın olarak algılanıyor. Bu durum, Türkiye ile ABD arasında diplomatik gerilime neden olmayı sürdürüyor ve Doğu Akdeniz'deki stratejik rekabetin merkezinde yer alıyor. Çatışmayı önlemek adına, NATO bünyesinde diyalog ve uzlaşma mekanizmaları aktif şekilde kullanılmaya devam ediyor.

Lozan Antlaşması Ege'deki karasuları 3 mil olarak kabul edilmiştir. 17 Eylül 1936 tarihinde Yunanistan bir yasa ile karasularını 6 mile çıkarmıştır. O dönemde iyi olan Türk-Yunan ilişkileri nedeniyle, Türkiye buna ses çıkartmamıştır. Böylece Yunanistan'ın Ege'deki payı %35'e çıkmıştır. 6 mili ancak 1964'te uygulamaya başlayan Türkiye ise, %8,8'lik bir paya ulaşmıştır.

Eğer Ege'deki karasuları 12 mile çıkarsa bu oranlar sırasıyla %63,9 ve %10'a yükselecektir. Bunun nedeni Ege'deki 12 mil olayının aslında bir adalar sorunu olmasıdır. Yunanistan'ın Ege'de, bir kısmı da Türkiye'ye çok yakın yerlerde bulunan 2383 adası bu ülkeye böyle bir avantaj sağlamaktadır. Anlaşmazlıklar Türkiye'nin TPOA'ya (Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı) petrol arama izni vermesi ile zirveye tırmanmış Yunanistan bunu 7 Şubat notasıyla protesto etmiştir.

Uluslararası Hukukta adaların silahsızlandırılmasına dair Maddeler
Lozan Barış Antlaşmasının 13. maddesi ile Merkezi Doğu Ege Adaları İkarya, Midilli, Sakız, Sisam
1947 Paris Barış Antlaşmasının 14. Maddesi de Oniki Adalar
Lozan Boğazlar Sözleşmesinin 8. Maddesi ile Limni ve Semadirek Silahsızlandırılmıştır.

Midilli Adası:

1 tümen ve buna bağlı ana birlikler; 2 piyade alayı, 7 piyade taburu, 1 özel milli muhafız taburu, 3 tank taburu, 4 top taburu, 1 uçaksavar taburu, 15.000 asker.

Sakız Adası:

1 tugay ve buna bağlı ana birlikler; 1 piyade alayı, 4 piyade taburu, 1 özel milli muhafız taburu, 1 tank taburu, 1 uçaksavar taburu, 7.500 asker.

Sisam Adası:

1 tugay ve buna bağlı ana birlikler; 1 piyade alayı, 4 piyade taburu, 2 mekanize tabur, 2 tank taburu, 2 top taburu, 1 uçaksavar taburu, 7.500 asker.

Rodos Adası:

1 tümen ve buna bağlı ana birlikler; 2 piyade alayı, 7 piyade taburu, 1 özel milli muhafız taburu, 3 top taburu, 1 komando taburu, 1 uçaksavar taburu, 7.500 asker.

İstanköy Adası:

1 tugay ve buna bağlı ana birlikler; 1 piyade alayı, 4 piyade taburu, 1 özel muhafız taburu, 2 tank taburu, 8.000 asker.

Mavi Vatan tezi, Türkiye'nin denizlerdeki egemenlik haklarını ve çıkarlarını koruma stratejisi olarak tanımlanabilir. Bu doktrin, Türkiye'nin Ege Denizi, Doğu Akdeniz ve Karadeniz'deki deniz sınırlarını belirlemek, deniz yetki alanlarında egemenlik tesis etmek ve denizlerdeki doğal kaynaklardan (özellikle hidrokarbon) yararlanma hakkını savunmayı amaçlar

Mavi Vatan'ın Amacı ve Kapsamı:

Deniz Yetki Alanlarının Belirlenmesi:

Türkiye, özellikle Doğu Akdeniz'de kıta sahanlığı ve Münhasır Ekonomik Bölge (MEB) sınırlarını savunarak, kıyıdaş devletlerle müzakerelerde hakça bir paylaşımı talep ediyor. Türkiye'nin savunduğu temel argüman, adaların ana kara gibi geniş deniz yetki alanları oluşturamayacağı yönündedir

Enerji Kaynakları Üzerindeki Hakların Korunması:

Bölgedeki doğal gaz rezervleri, Türkiye'nin stratejik öncelikleri arasındadır. Mavi Vatan, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de enerji arama ve sondaj faaliyetleri yürütmesini ve bölgede aktif bir rol üstlenmesini teşvik ediyor

Mavi Vatan, Türkiye'nin denizlerdeki haklarını savunma ve jeopolitik çıkarlarını koruma amacı taşıyan bir stratejidir. Doktrin, denizlerde enerji, güvenlik ve egemenlik konularında bağımsız bir duruş sergilemenin yanı sıra, Türkiye'nin diplomatik ve askeri etkinliğini artırma hedefini de içerir. Bu strateji, Türkiye'nin denizlerdeki haklarından taviz vermeyeceği mesajını da güçlü bir şekilde iletmektedir.

Bölgesel Rekabet ve Güvenlik Stratejisi:

Mavi Vatan doktrini, yalnızca ekonomik çıkarlar değil, aynı zamanda Türkiye'nin bölgesel güvenlik politikalarının bir parçasıdır. Türkiye, denizlerdeki stratejik üstünlüğünü korumayı ve NATO müttefikleri ile olan rekabetini dengelemeyi hedefliyor

Libya ile Deniz Yetki Anlaşması:

Türkiye, 2019'da Libya ile imzaladığı deniz yetki anlaşması sayesinde Mavi Vatan sınırları içinde daha fazla etki alanı kazanmayı başardı. Bu anlaşma, Doğu Akdeniz'de Türkiye'nin dışlanmasına karşı atılmış önemli bir adım olarak görülüyor ve Yunanistan'ın deniz yetki taleplerine karşı bir yanıt niteliğinde

Ege ve Doğu Akdeniz'de Dengeleri Koruma:

Ege Denizi'nde Yunanistan ile yaşanan 12 mil krizi ve Doğu Akdeniz'deki kıta sahanlığı tartışmaları, Türkiye'nin bu tezi geliştirmesine neden oldu. Mavi Vatan, Türkiye'nin Yunanistan'ın deniz egemenliğini genişletme girişimlerine karşı bir denge politikası olarak da işlev görüyor

ABD, Türkiye'nin Mavi Vatan doktrinine mesafeli ve eleştirel bir yaklaşım sergiliyor. Özellikle Doğu Akdeniz'de deniz yetki alanları konusunda Türkiye'nin iddialı pozisyonu, Washington'da bölgesel istikrarsızlık riski olarak değerlendiriliyor. ABD, bölgedeki NATO müttefikleri olan Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) ile ilişkilerini derinleştirirken, Türkiye'nin Mavi Vatan stratejisinin agresif ve revizyonist bir yaklaşım olduğunu düşünüyor. Bu strateji, ABD'nin bölgedeki enerji ve güvenlik işbirliklerini olumsuz etkilediği gibi, NATO ittifakı içinde de sorunlara yol açıyor.

ABD'nin Türkiye'ye yönelik yaptırımları son yıllarda belirgin hale gelmiştir. CAATSA yaptırımları olarak adlandırılan yaptırımların şiddeti her olay sonrası Türkiye'de ekonomik dengelerin değişmesine neden olmaktadır.

Peki CAATSa Yaptırımları ne anlama geliyor.

- İhracat-İthalat Bankası desteği kesilir
- Teknoloji İhracatı Ruhsatı verilmez
- ABD mali kurumlarından kredi verilmez
- UA mali kurumlardan kredi verilmez
- ABD MB ile alış-veriş yasaklanır
- İhale ve sözleşme yapılmaz
- Döviz işlemleri yasaklanır
- Mali kurumlara para transferleri yasaklanır
- Sermaye/Borç alış-verişi yapılmaz

ABD'nin Mavi Vatan Tezine Eleştirisi:

Gerginliğin Artması: ABD, Türkiye'nin Ege ve Doğu Akdeniz'deki askeri faaliyetlerinin bölgesel güvenliği tehlikeye attığını ve Yunanistan gibi müttefiklerle gerginliği artırdığını savunuyor. Bu kapsamda ABD, Türkiye'nin deniz sınırlarını genişletme girişimlerinin provokatif olduğu yönünde açıklamalar yapıyor ve Türkiye'yi daha uzlaşmacı olmaya çağırıyor.

Enerji Projelerine Engel: Türkiye'nin Mavi Vatan doktrini, EastMed gibi enerji projelerine karşı bir tehdit olarak görülüyor. Türkiye'nin Libya ile yaptığı deniz yetki anlaşması, bölgedeki ABD destekli enerji projelerini zora soktuğu için eleştirilmiş ve ABD'nin tepkisini çekmiştir.

Yunanistan ve GKRY ile Artan İşbirliği:

ABD, Doğu Akdeniz'de Türkiye'nin etkisini sınırlandırmak amacıyla Yunanistan ile stratejik ilişkilerini genişletmiştir. Örneğin, ABD'nin Yunanistan'daki üs varlığını artırması ve Güney Kıbrıs'a yönelik silah ambargosunu kaldırması, bu politikanın somut göstergeleridir.

Diplomatik Baskı ve Yaptırımlar: ABD, Türkiye'nin Mavi Vatan stratejisinin NATO müttefikleriyle uyumsuz olduğunu belirterek, Ankara'yı diplomatik baskılar ve yaptırımlarla karşı karşıya bırakmıştır. Bu durum, Türkiye'nin F-35 programından çıkarılması ve CAATSA yaptırımlarıyla daha da belirginleşmiştir.

Halkbank Davası

Halkbank, ABD'nin İran'a yönelik yaptırımlarını paravan şirketler aracılığıyla delmek, banka dolandırmak için komplo kurmak, Uluslararası Acil Ekonomik Güç Yasası'nı ihlal etmek için komplo kurmak, kara para aklamak, kara para aklamak amacıyla komplo kurmak gibi altı ayrı suçlamayla karşı karşıya kaldı.

Halkbank Davası, ABD ile Türkiye arasındaki ilişkilerde önemli bir gerginlik kaynağıdır. Dava, ABD'nin İran'a yönelik yaptırımlarını delmek için Halkbank'ın 2012-2016 yılları arasında milyarlarca dolarlık işlem yaptığı iddialarına dayanmaktadır. ABD yetkililerine göre, Halkbank aracılığıyla İran petrol ve gaz gelirleri yasa dışı yollarla çeşitli şirketler üzerinden aklanarak uluslararası bankacılık sistemine aktarılmıştır.

Davanın Detayları:

İddialar ve Yasa Dışı Faaliyetler:

Halkbank'ın, İran'a ait petrol gelirlerinin Türk ve BAE merkezli ön şirketler aracılığıyla altın ve sahte insani yardımlar görünümünde aktarıldığı öne sürülmektedir. Böylece İran, ABD yaptırımlarını delerek küresel finansal sisteme erişim sağladı. ABD, Halkbank'ın bu işlemlerle yaklaşık 20 milyar dolar değerinde yasa dışı fon transferi gerçekleştirdiğini iddia etti.

Hukuki Süreç:

ABD'nin 2019'da New York'ta açtığı dava, Halkbank'ın dolandırıcılık, kara para aklama ve yaptırımları ihlal suçlamalarıyla karşı karşıya kalmasına neden oldu. Halkbank, ABD mahkemelerinde yargı bağışıklığı talep etti ancak bu talep reddedildi. ABD mahkemeleri, bankanın ticari faaliyetlerinin yargı bağışıklığı kapsamında değerlendirilemeyeceğine karar verdi ve davanın ilerlemesine izin verdi.

Türk Hükümetinin Tepkisi:

Türkiye, davanın siyasi olduğunu ve bankanın bu işlemlerinin meşru ticari faaliyetler olduğunu savundu. Cumhurbaşkanı Erdoğan, davayı "çirkin ve siyasi" olarak nitelendirdi. Davanın arka planında, ABD'nin İran yaptırımlarına karşı Türkiye'nin ticari ilişkilerini sürdürme çabalarının yer aldığı belirtiliyor.

Davanın Diplomatik Etkisi:

Halkbank davası, ABD ve Türkiye arasında ekonomik ve diplomatik ilişkilerde önemli bir sorun yarattı. Özellikle Türkiye'nin Rahip Brunson krizi ve ABD'nin Suriye politikasına yönelik eleştirileriyle birlikte, bu dava iki ülke arasında derin bir güven krizi yarattı. Halkbank'ın yöneticilerinden Hakan Atilla'nın daha önce ABD'de yargılanıp mahkum edilmesi, bu gerginliği daha da artırdı.

ABD Neyi Amaçlıyor?

ABD-Yunanistan Savunma İşbirliği Anlaşması

ABD'nin Dedeagaç'taki askeri varlığını artırma süreci, Yunanistan ile imzalanan 2021 Savunma İşbirliği Anlaşması sonrasında hız kazandı. Bu anlaşma ABD'ye, Yunanistan'da çeşitli üsleri genişletme ve yeni askeri altyapılar oluşturma yetkisi verdi. Dedeagaç Limanı (Alexandroupoli) ise coğrafi konumu ve lojistik imkanları nedeniyle bu stratejide öne çıktı.

Stratejik Önemi:

Dedeagaç Limanı, Türkiye'ye yaklaşık 23 kilometre uzaklıkta bulunuyor ve Bulgaristan, Romanya gibi NATO ülkelerine hızlı ulaşım sağlıyor. Bu liman, ABD'nin Karadeniz bölgesine yönelik sevkiyatlarında Türk boğazlarına alternatif bir güzergah sunuyor.

ABD, bu limanı Ukrayna krizinin ardından Rusya'yı çevreleme politikalarının bir parçası olarak daha aktif kullanmaya başladı. Liman, ayrıca Avrupa'nın Rus gazına bağımlılığını azaltmak amacıyla enerji sevkiyatlarında önemli bir rol oynuyor.

Dedeagaç'a 2021'den itibaren bini aşkın askeri araç ve 120 saldırı helikopteri gönderildi. Ayrıca liman, 3.000 ABD askeri personeline ev sahipliği yapıyor. Sevkiyatlar, limanın genişlemesine ve NATO'nun bölgedeki etkinliğinin artmasına katkı sağladı.

Yunanistan'da yapılan bu yığınak, sadece Rusya değil, aynı zamanda Ege ve Doğu Akdeniz'deki güç dengeleri açısından da dikkat çekiyor. Türkiye ve ABD arasında gerilime yol açan bu hamle, ABD'nin bölgedeki konumunu daha da sağlamlaştırmak istemesi olarak yorumlanıyor.

ABD'nin bu üsse verdiği önem, NATO'nun doğu kanadını güçlendirme ve enerji altyapısını Rusya'ya bağımlılıktan uzaklaştırma hedeflerine dayanıyor. Liman, aynı zamanda Ukrayna'dan tahıl sevkiyatları ve Avrupa'ya enerji transferleri için de kullanılacak şekilde geliştiriliyor.

ABD'nin Dedeagaç'taki varlığı, hem Rusya'nın Karadeniz'deki etkisini sınırlandırma hem de NATO'nun stratejik derinliğini artırma amacı taşıyor. Ancak, Türkiye sınırına bu kadar yakın bir noktada yoğunlaşan askeri yığınak, Ankara tarafından bir tehdit olarak algılanmaya devam ediyor ve iki ülke arasında zaman zaman gerilim yaratıyor.

ABD ve Yunanistan, 2021'de Savunma İşbirliği Anlaşmasını güncelleyerek savunma işbirliğini derinleştirdi. Anlaşma, ABD'nin Yunanistan'daki üslerini genişletmesine ve yeni lojistik avantajlar sağlamasına olanak tanıyor. Peki yapılan anlaşma neleri içeriyor?

Mevcut Üslerin Kullanımı ve Genişletilmesi:

- Anlaşma, ABD'nin Yunanistan'daki Dedeagaç Limanı (Alexandroupoli), Suda Körfezi Üssü, Volos'taki Georgula Kışlası ve Litohoru'daki atış alanını kullanmasını kapsıyor. Bu üsler, NATO ve ABD operasyonlarının lojistik merkezi olarak işlev görüyor ve askeri sevkiyatlarda kilit rol oynuyor.

Ege'de Üs Kurma Talepleri:

- Yunanistan, ABD'den Ege adalarına da askeri varlık kurmasını talep etmiş olsa da, ABD bu talebe olumsuz yanıt verdi. Washington, Türk-Yunan ilişkilerindeki hassasiyeti dikkate alarak adalara askeri yerleşimden kaçındı.

Süre ve Uzatma Şartları:

- Anlaşma, beş yıllık bir süre için imzalandı. Ancak, bu süre bitiminden iki yıl önce taraflardan biri anlaşmadan çekilmek istemediğini belirtirse, anlaşma otomatik olarak uzatılacak şekilde düzenlendi.

Lojistik ve Stratejik Öncelikler:

- Dedeagaç Limanı, Balkanlar ve Doğu Avrupa'ya sevkiyat ve destek sağlama açısından kritik bir konumda bulunuyor. Bu bölge, Ukrayna ve Rusya'yı çevreleme stratejilerinde ABD için büyük önem taşıyor.

Karşılıklı Savunma Taahhüdü:

- Anlaşma, tarafların birbirlerinin güvenliğini, toprak bütünlüğünü ve egemenliğini koruma taahhüdü içeriyor. ABD ve Yunanistan, birbirlerine yönelik tehditlere karşı ortak hareket etme kararı aldı.

Bu gelişmeler, Türkiye'nin ABD ile olan gerilimli ilişkilerini daha da karmaşık hale getirirken, Doğu Akdeniz ve Ege'deki rekabeti artırdı. Aynı zamanda Türkiye, NATO içindeki işbirliğini sürdürmekle birlikte, bağımsız savunma politikalarını güçlendirme yönünde adımlar atmaya devam etti.

Türkiye, ABD ile Yunanistan'ın 2021'de imzaladığı Savunma İşbirliği Anlaşması'na sert tepki gösterdi. Ankara, bu anlaşmanın Türkiye'nin çıkarlarına tehdit oluşturabileceği değerlendirmesinde bulundu ve çeşitli diplomatik ve askeri önlemler almaya yöneldi.

Diplomatik Tepki: Türkiye, ABD'nin Yunanistan'daki askeri varlığını artırmasını ve özellikle Dedeagaç'ta yoğunlaşmasını, Türk sınırına yakın bir askeri yığınak olarak nitelendirip endişelerini dile getirdi. Ankara, bu hamlenin Türkiye'ye karşı dengeleri değiştirebileceğini öne sürdü ve bunu NATO ittifakı içindeki uyumun zarar görmesi olarak değerlendirdi.

F-16 Alımı ve Modernizasyon Çabaları:

Türkiye, ABD'nin bu süreçteki hamlelerine karşı hava kuvvetlerini güçlendirmek için yeni F-16 uçakları alma ve mevcut F-16 filosunu modernize etme girişimlerine hız verdi. Ancak Yunan hükümeti, ABD'ye Türkiye'ye F-16 satılmaması yönünde baskı yaparak bu girişimleri engellemeye çalıştı.

Askeri Tatbikat ve İşbirlikleri:

Türkiye, Yunanistan'ın ABD ve Fransa ile artan askeri işbirliğine karşı Doğu Akdeniz'de askeri tatbikatlar düzenledi ve deniz gücünü öne çıkararak bölgedeki varlığını pekiştirdi. Bu tatbikatlar, Türkiye'nin kendi sınırlarını ve çıkarlarını savunma kararlılığının bir göstergesi olarak sunuldu.

Rusya ile İlişkiler ve Alternatif Arayışlar:

Ankara, Washington'un politikalarına karşı Rusya ile savunma işbirliğini derinleştirme sinyalleri verdi. Türkiye, S-400 hava savunma sistemleri gibi alternatif savunma teknolojilerine yönelerek ABD'ye karşı stratejik manevra alanını genişletmeye çalıştı.

ABD ile Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) arasında imzalanan son askeri işbirliği anlaşması,

ABD ile Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) arasında imzalanan son askeri işbirliği anlaşması, bölgedeki jeopolitik dengeler açısından kritik öneme sahiptir. Anlaşmanın temel amacı, Doğu Akdeniz ve Avrupa'daki güvenlik ve istikrarın artırılması olarak belirtiliyor. Bu anlaşma, ABD'nin Doğu Akdeniz'deki etkisini pekiştirmeyi ve GKRY ile savunma işbirliğini derinleştirmeyi hedefliyor.

Bu gelişmeler, ABD'nin Yunanistan ve Kıbrıs Rum Kesimi ile artan askeri işbirliğinin, Doğu Akdeniz'deki güç dengeleri üzerindeki etkilerini daha da derinleştiriyor. Bölgedeki bu askeri yoğunlaşma, Rusya'nın etkisinin sınırlandırılması ve İsrail'in güvenliğinin sağlanması gibi daha geniş stratejik hedeflerle de ilişkilendiriliyor. Türkiye ise bu duruma karşı savunma kapasitesini artırarak ve diplomatik hamlelerle yanıt vermeye çalışıyor.

Anlaşmanın İçeriği:

• Askeri ve Lojistik İşbirliği:

- Anlaşma, ABD ve GKRY ordularının daha uyumlu çalışmasını sağlamak için eğitim, bilgi paylaşımı ve operasyonel işbirliğini içeriyor. Bu işbirliği, özellikle bölgedeki kötü niyetli faaliyetlerle mücadele için bir çerçeve sunmayı amaçlıyor.

• Ambargonun Kaldırılması:

- ABD, 2022'de GKRY'ye yönelik silah ambargosunu kaldırarak askeri işbirliğine kapı açtı. Ambargonun kaldırılması, GKRY'nin silahlanmasını ve savunma kapasitesini artırdı. Anlaşmanın 2024'te yenilenmesiyle birlikte ABD'nin, Rum kesimiyle daha yakın askeri ilişkiler geliştirmesi sağlandı.

• Doğu Akdeniz'deki ABD Varlığı:

- ABD'nin bölgedeki donanma operasyonları kapsamında, GKRY limanları stratejik kullanım sağlıyor. GKRY, ayrıca kriz durumlarında Amerikan vatandaşlarının tahliyesi için güvenli bir liman olarak değerlendiriliyor. Bu işbirliği sayesinde Kıbrıs, ABD'nin bölgesel hareketlerinin destek merkezi haline geliyor.

• Türkiye ve KKTC'nin Tepkisi:

- Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC), bu anlaşmayı bölgesel güvenlik açısından tehdit olarak değerlendiriyor. Anlaşma, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki haklarına yönelik bir meydan okuma olarak algılandı ve Ankara tarafından kınandı. Türkiye, Kıbrıs Adası'nın silahlanmasının barış sürecine zarar verebileceğini ve gerilimi artıracığını belirtti.

Türkiye, Akdeniz'de deniz yetki alanları sınırlandırma konusunda şimdiye kadar Libya ile anlaşma yaptı. 27 Kasım 2019 tarihinde imzalanan bu anlaşma, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki kıta sahanlığı ve münhasır ekonomik bölge (MEB) haklarını belirlemeyi amaçlıyor. Anlaşma kapsamında, Libya ve Türkiye karşılıklı olarak Akdeniz'de birbirlerinin deniz sınırlarını tanıyarak stratejik işbirliğini güçlendirdi. Türkiye, bu mutabakatla birlikte Doğu Akdeniz'deki çıkarlarını korumaya yönelik önemli bir adım atmış oldu.

Türkiye-Libya Anlaşmasının Detayları ve Sonuçları

Anlaşmanın Kapsamı: Anlaşma, iki ülkenin Doğu Akdeniz'deki deniz yetki sınırlarını belirleyerek Türkiye'nin, Girit ve Rodos gibi adaların deniz yetki alanlarını genişletme girişimlerine karşı bir hamle niteliğindedir.

Doğu Akdeniz'deki Gerilim: Bu anlaşma, Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi tarafından sert tepkilerle karşılandı. Özellikle Yunanistan, Türkiye'nin Libya ile yaptığı bu mutabakatın kendi deniz haklarını ihlal ettiğini öne sürerek anlaşmanın geçersiz olduğunu iddia etti. Ayrıca, anlaşma bölgede enerji kaynaklarına yönelik rekabeti de artırdı ve EastMed gibi projelere engel teşkil etti.

Uluslararası Yansımalar: Türkiye, anlaşmayı Birleşmiş Milletler'e kaydettirerek uluslararası hukuka uygun olduğunu savundu. Libya'da ise anlaşma, BM tarafından tanınan Ulusal Mutabakat Hükümeti ile yapıldı, ancak Libya'daki muhalif gruplar anlaşmaya karşı çıktı.

Türkiye, bölgedeki diğer ülkelerle henüz doğrudan bir sınırlandırma anlaşması yapmamış olsa da Mavi Vatan doktrini çerçevesinde kıta sahanlığı haklarını savunmaya devam ediyor. Türkiye'nin bu stratejisi, Doğu Akdeniz'deki enerji kaynakları üzerinde artan jeopolitik rekabetin merkezinde yer alıyor ve Yunanistan ile diplomatik gerilimlere yol açıyor.

Bu gelişmeler, Doğu Akdeniz'deki stratejik dengenin korunmasında Türkiye'nin daha aktif bir rol üstlenmesine ve bölgesel ittifaklar kurmasına zemin hazırlamıştır.

ABD, Yunanistan'a Yığınak Yapıyor?

ABD, 2021'de Yunanistan'la imzaladığı Savunma İşbirliği Anlaşması kapsamında Dedeagaç (Alexandroupoli) başta olmak üzere Yunanistan'daki askeri varlığını artırmaya başladı. Bu anlaşma, ABD'ye Yunanistan'daki bazı askeri üsleri genişletme ve daha fazla üs kullanma imkânı sağladı. Stratejik olarak önemli olan Dedeagaç Limanı, Bulgaristan ve Romanya gibi ülkelere hızlı askeri lojistik sevkiyatı yapılması için önemli bir merkez haline geldi.

Dedeagaç'a yapılan askeri sevkiyatlar arasında binin üzerinde askeri araç ve 120 saldırı helikopteri yer aldı. ABD'nin burada 3.000 kadar askeri personel bulundurduğu ve limanı aynı zamanda NATO'nun doğu kanadını desteklemek için kullandığı bildirildi. Özellikle Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik saldırıları sonrasında, Dedeagaç'ın önemi arttı ve ABD, burayı Rusya'yı çevreleme stratejisinin bir parçası olarak kullanmaya başladı.

Bölgenin Türkiye sınırına sadece 23 km mesafede olması, ABD'nin bu askeri varlığının Türkiye'ye yönelik bir stratejik tehdit içerip içermediği tartışmalarına da yol açtı. Ancak ABD yetkilileri, bu varlığın Türkiye'ye yönelik değil, daha çok Rusya tehdidine karşı bir savunma hattı oluşturma amacını taşıdığını belirtiyor.

ABD'nin Doğu Akdeniz Politikası

ABD'nin Doğu Akdeniz'deki Öncelikleri:

Enerji Politikası ve İşbirlikleri:

ABD, Doğu Akdeniz'deki doğal gaz rezervlerini stratejik bir kaynak olarak görmektedir. Bölgedeki enerji projeleri, EastMed Doğal Gaz Boru Hattı gibi projeler aracılığıyla Avrupa'nın enerji güvenliğini artırmayı ve Rus gazına bağımlılığı azaltmayı hedefler. ABD, İsrail, Yunanistan ve Güney Kıbrıs ile enerji alanında işbirliğini desteklemekte, Türkiye'nin dışlandığı bölgesel enerji projelerini teşvik etmektedir.

Güvenlik ve Askeri Varlık:

ABD'nin Doğu Akdeniz'deki askeri varlığı, Rusya'nın Suriye'deki varlığını dengeleme ve İran destekli grupların faaliyetlerini sınırlama amacını taşır. Ayrıca ABD, bölgedeki deniz yollarını ve enerji geçiş güzergahlarını koruma amacıyla Yunanistan'da Dedeağaç Üssü gibi stratejik üslerde askeri varlığını artırmıştır. ABD'nin İsrail'in güvenliğine yönelik taahhütleri, bölgedeki askeri faaliyetlerin önemli bir parçasıdır. ABD, İsrail'e yönelik tehditlere karşı hava savunma ve füze savunma sistemleri sağlamakta ve sürekli askeri tatbikatlar yapmaktadır.

ABD'nin Doğu Akdeniz politikası, bölgedeki jeopolitik dengeleri, enerji kaynaklarını ve güvenlik çıkarlarını koruma amacı taşır. Özellikle, Rusya'nın etkisini sınırlamak, İran ve Çin'in nüfuz kazanmasını engellemek, ve NATO müttefikleriyle ilişkileri güçlendirmek gibi stratejik hedefler ön plandadır. Ayrıca, İsrail'in güvenliğinin sağlanması ve bölgesel istikrarın korunması da ABD'nin politikalarının önemli bir parçasıdır.

Türkiye ile Gerilimler:

ABD'nin Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ile artan işbirliği, Türkiye ile ilişkilerde gerginliğe neden olmuştur. ABD, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki enerji arama faaliyetlerini ve Libya ile imzaladığı deniz yetki anlaşmasını eleştirmiştir. Ayrıca, ABD'nin Güney Kıbrıs'a yönelik silah ambargosunu kaldırması, Türkiye'nin sert tepkisine yol açmıştır.

Çin ve Rusya'nın Etkisini Sınırlandırma:

ABD, Doğu Akdeniz'de Rusya'nın deniz varlığını sınırlamak ve Çin'in bölgeye nüfuzunu engellemek amacıyla NATO müttefikleriyle işbirliğini artırmıştır. ABD, bölgede serbest deniz ticaretini ve enerji güvenliğini korumayı hedefleyen adımlar atmaktadır.

ABD'nin Doğu Akdeniz politikasında jeopolitik dengeleri koruma, enerji güvenliğini sağlama ve NATO müttefikleriyle işbirliğini artırma ön plandadır. Ancak, Türkiye ile ABD arasındaki ilişkiler bu süreçte zorlu bir sınavdan geçmekte ve bölgesel çıkar çatışmaları devam etmektedir. ABD'nin stratejik öncelikleri, Yunanistan ve İsrail ile derinleşen işbirlikleri üzerinden şekillenirken, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki aktif politikası bu denklemde önemli bir değişken olarak kalmaktadır.

ABD'nin Kıbrıs'a yönelik askeri varlığı ve işbirliği, Doğu Akdeniz'deki stratejik hedefleriyle doğrudan ilişkilidir. ABD, 2024'te Kıbrıs ile savunma işbirliğini derinleştiren bir dizi anlaşma ve stratejik diyalog başlattı. Bu işbirliği, bölgedeki jeopolitik dengeleri yeniden şekillendirmeyi ve Rusya, İran ve diğer tehditlere karşı bölgesel güvenlik ve istikrarı artırmayı amaçladığını iddia ediyor.

Kıbrıs'ın Jeopolitik Önemi:

Kıbrıs, Doğu Akdeniz'deki enerji kaynaklarına yakınlığı ve deniz ticaret yollarını kontrol edebilme kapasitesi nedeniyle ABD için stratejik bir konumda bulunuyor. ABD, Kıbrıs'ı İsrail ve Yunanistan ile işbirliği içinde kullanarak bölgedeki güç dengesini sağlamlaştırmayı hedefliyor.

Savunma İşbirliği ve Eğitim Programları:

ABD, Kıbrıs'ta CYCLOPS isimli bir güvenlik eğitim merkezi kurarak deniz güvenliği, siber güvenlik ve terörle mücadele alanlarında eğitimler vermeye başladı. Ayrıca, Kıbrıs'taki güvenlik altyapısının modernizasyonu için Amerikan savunma şirketleriyle işbirliği müzakereleri sürdürülüyor.

Rusya'ya Karşı Yaptırımların Uygulanması:

ABD, Kıbrıs'la ortak çalışarak Rusya'ya yönelik yaptırımların etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak istiyor. ABD yetkilileri, Kıbrıs'ın yasa dışı finansman ve yaptırımlardan kaçınma faaliyetlerine karşı ABD ve AB ile uyumlu hareket etmesini kritik görüyor.

Bölgesel Güvenlik ve İran Tehdidi:

ABD'nin Kıbrıs'taki askeri varlığı, İsrail'i koruma ve İran'ın bölgedeki etkisini sınırlama stratejilerinin bir parçası olarak değerlendiriliyor. Kıbrıs, ABD için Doğu Akdeniz'de hızlı müdahale ve insani yardımlar için bir merkez olarak kullanılmaktadır.

MAVİ VATAN TATBİKATI

ABD'nin Türkiye'ye yönelik son yıllarda ortaya koyduğu ve uyguladığı politikaları bakıldığında, NATO'da müttefik olunmasına ve OBAMA döneminde Stratejik Ortaklık dönemini Model ortaklık olarak yeniden inşaa etme iddiası gerçekçi olmamamaktadır.

ABD'nin ,Türkiye'nin güneyinde bir "terör devleti" kurma girişimini açığa sergilemesi.ABD generallerinin terör örgütü ile birlikteliği, KKRY ve Yunanistan ile Askeri İşbirliği anlaşmaları yapması, Akdenize uçak gemisi gönderen ABD, Rum kesimine uyguladığı silah ambargosunu kaldırıyordu.

Türkiye, 2019 yılında gerçekleştirdiği "MAVİ VATAN TATBİKATI" ile ABD ve Yunanistan'a cevap veriyordu.

Mavi Vatan 2019 Tatbikatı, Türkiye'nin Ege, Akdeniz ve Karadeniz'de eş zamanlı olarak düzenlediği en kapsamlı deniz tatbikatıdır. 103 savaş gemisi, denizaltılar, helikopterler, insansız hava araçları (İHA), SAT ve SAS komandoları gibi unsurların katılımıyla gerçekleştirilen tatbikat, Türkiye'nin denizlerdeki harekât kabiliyetini artırmayı ve Mavi Vatan doktrini çerçevesinde deniz yetki alanlarını koruma kararlılığını göstermeyi amaçlamıştır.

Tatbikatın Kapsamı ve Hedefleri:

Geniş Kapsamlı Askeri Katılım:

Tatbikata Deniz Kuvvetleri'nin yanı sıra Kara ve Hava Kuvvetleri ile Sahil Güvenlik Komutanlığı da destek verdi. Ayrıca, yerli üretim Bayraktar ve ANKA İHA'ları ilk kez deniz operasyonlarında kullanıldı.

Denizaltı arama-kurtarma operasyonları, gemi çıkarmaları ve kara bombardımanı gibi senaryolar denendi. Özellikle Aksaz Limanı'ndan başlayan denizaltı kurtarma safhası büyük dikkat çekti.

Türkiye'nin Bölgesel Mesajı:

Tatbikat, Doğu Akdeniz'deki enerji rezervleri ve deniz yetki alanları üzerindeki haklarını koruma mesajı verdi. Türkiye, bu tatbikatla üçüncü tarafların Doğu Akdeniz'deki faaliyetlerine karşı kararlılığını vurguladı ve bölgede askeri varlığını sergiledi.

Tatbikat, aynı zamanda 15 Temmuz darbe girişimi sonrası personel açığını kapatan Deniz Kuvvetleri'nin operasyonel kabiliyetini yeniden kazanmış olduğunu göstermeyi hedefledi.

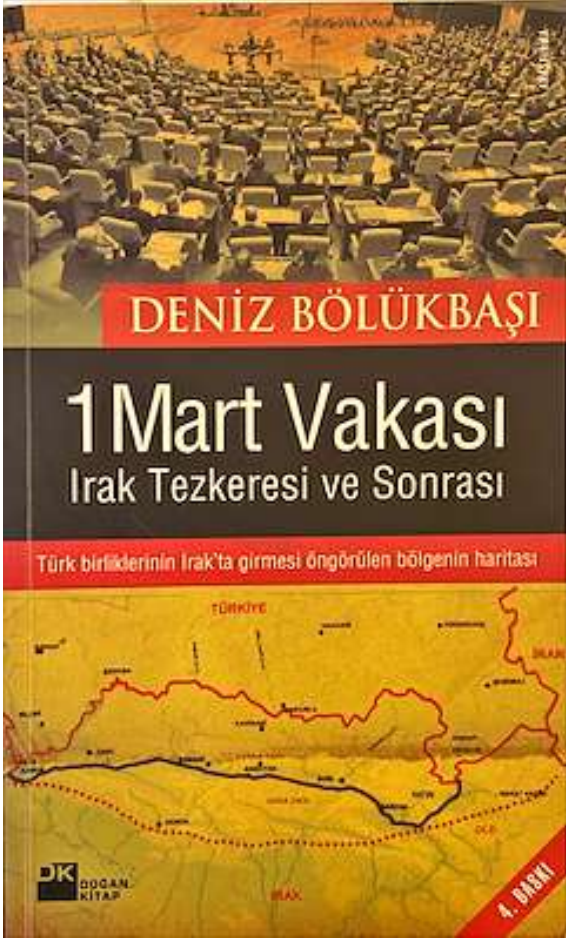
Uluslararası Dikkat ve Tepkiler:

Yunanistan tarafından "Türkiye'nin gövde gösterisi" olarak nitelendirilen tatbikat, uluslararası basında geniş yer buldu. Tatbikatın yerleri ve zamanlaması, Yunanistan ile karşılıklı olarak önceden bildirildi ve şeffaf bir şekilde yürütüldü. Bu, Türkiye'nin güven artırıcı adımlar attığını da gösterdi.

Yerli ve Milli Teknolojiler:

MİLGEM Projesi'nin üçüncü gemisi olan TCG Burgazada, ilk büyük görevini bu tatbikatta üstlendi. ASELSAN ve HAVELSAN gibi savunma sanayii firmalarının geliştirdiği silah ve savaş yönetim sistemleri de test edildi.

Kitap

Takvimler 1 mart 2003'ü gösteriyor. Protesto mitingleri, sabahlara kadar süren televizyon tartışmalarıyla geçen ve siyasi gerilim yüklü bir dönemin ardından, TBMM, Cumhuriyet tarihinin en önemli oylamalarından birini gerçekleştirmek üzere toplanıyor. Tüm ülkeye, gergin bir bekleyiş hâkim... Irak'a girmek için araziye çıkan Türk birlikleri, ABD, Saddam, Barzani, Talabani ve PKK TBMM'nin kararını bekliyor. 1 Mart Vakası, Irak'a askeri müdahale konusunda Türkiye ile ABD arasında yürütülen görüşmelerde Türk heyetine başkanlık yapmış olan Deniz Bölükbaşı tarafından kaleme alındı. İlk kez açıklanan belgeleriyle ve detaylarıyla, geçmişe değil, bugüne ve geleceğe dair bir kitap. 1 Mart Tezkeresi'nin gerçek hikâyesi.

Kronoloji: Türkiye ile ABD arasında Brunson krizi

Türk Amerikan ilişkilerinin son dönemdeki en önemli konu başlıklarından birisi hiç şüphesiz Amerikalı Papaz Andrew Craig Brunson.

ABD Başkanı Donald Trump, 'Türkiye'ye geniş yaptırımlar uygulanacak' diyerek Türkiye'yi açık bir şekilde tehdit etti. Bu tehdidin sebebi ise Türkiye'de 'sıradan' bir rahip olduğu iddia edilen Andrew Craig Brunson'ın tutuklu olması gösterildi.

Peki, Türkiye ve ABD arasında ki iplerin gerilmesine sebep olacak, diplomatik bir krize start verecek kadar önemli bir isim mi Andrew Brunson?

Mavi Vatan nasıl doğdu? Doktrinin mimarları Cem Gürdeniz ve Cihat Yaycı anlatıyor

Türkiye'nin dış politika ve güvenlik stratejisi son yıllarda dönüşüm içinde.

Bir süre "Komşularla Sıfır Sorun" prensibini benimseyen Türkiye, özellikle son 4 yılda deniz yetki alanlarında aktif ve askeri güce dayalı Mavi Vatan doktrinini benimsedi.

Mavi Vatan nedir? Nasıl doktrine dönüştü?

Batı karşıtı bir doktrin mi?

Türkiye hükümeti, Mavi Vatan doktrinini uygularken hata yaptı mı?

Doğu Akdeniz'de sıcak çatışma riski var mı?

Mavi Vatan kavramını 2006'da ortaya atan ve geliştiren Amiral Cem Gürdeniz ile yazdığı kitaplar ve çizdiği haritalarla kavramın doktrine dönüşmesinde önemli rol oynayan Bahçeşehir Üniversitesi Denizcilik ve Global Stratejiler Merkezi Başkanı Doç. Dr. Cihat Yaycı, BBC Türkçe'nin sorularını yanıtladı.

Kaynakça

<https://anlatilanimnotesi.com.tr/20221109/abdnin-askeri-yiginak-yaptigi-dedeagac-neden-onemli-hedefte-rusya-mi-turkiye-mi-var--1063245722.html>

<https://www.aydinlik.com.tr/koseyazisi/jinsanin-raporu-ve-dedeagac-plani->

[https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-58921152https://tr.euronews.com/2021/10/14/abd-ile-](https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-58921152https://tr.euronews.com/2021/10/14/abd-ile-yunanistan-aras-nda-imzalanan-savunma-isbirligi-anlasmas-neler-iceriyor)

[yunanistan-aras-nda-imzalanan-savunma-isbirligi-anlasmas-neler-iceriyor](https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-58921152https://tr.euronews.com/2021/10/14/abd-ile-yunanistan-aras-nda-imzalanan-savunma-isbirligi-anlasmas-neler-iceriyor)

<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/yunanistan-abd-karsilikli-savunma-isbirligi-anlasmasi-yunan-parlamentosunda/2586418>

<https://www.odatv.com/siyaset/abd-yunanistanin-ardindan-kibrisa-da-askeri-yiginak-yapacak-bu-neyin-hazirligi-120063053>

<https://www.bloomberght.com/yunanistan-ile-abd-arasinda-savunma-is-birligi-2306319>

<https://strasam.org/ua-iliskiler/uluslararası-politika/abd-yunanistanda-ne-yapiyor-307>

<https://www.economist.com/europe/2021/10/02/france-and-greece-hedge-their-bets-with-a-new-defence-pact?>

<https://www.state.gov/u-s-security-cooperation-with-greece/>

<https://gr.usembassy.gov/statement-by-secretary-antony-j-blinken-signing-of-protocol-of-amendment-to-the-mutual-defense-cooperation-agreement-with-greece/>

<https://www.reuters.com/world/europe/greece-says-renewed-defence-deal-with-us-protect-sovereignty-both-2021-10-14/>

<https://gr.usembassy.gov/joint-statement-on-the-u-s-greece-strategic-dialogue/>

<https://www.aa.com.tr/en/world/us-greece-sign-extension-of-defense-cooperation-pact/2392397>

<https://www.state.gov/wp-content/uploads/2022/06/22-524-Greece-Defense-MDCA-Second-Protocol-of-Amendment-TIMS-62950.pdf>

<https://pappas.house.gov/media/press-releases/pappas-applauds-strengthening-us-greece-security-relationship-in-defense-bill>

<https://www.reuters.com/world/greek-parliament-approves-defence-pact-change-eve-pms-visit-us-2022-05-12/>

<https://china-cee.eu/2021/11/15/greece-external-relations-briefing-the-deepening-of-greece-and-usa-cooperation/>

<https://chp.org.tr/haberler/yanki-bagcioglu-abd-ile-guney-kibris-rum-yonetimi-arasinda-imzalanan-yeni-askeri-sbirligi-anlasmasini-degerlendirdi>

<https://mfa.gov.ct.tr/tr/gkry-ile-abd-arasinda-imzalanan-ikili-savunma-isbirligine-dayali-yol-haritasi-hk/>

<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abd-gkry-savunma-anlasmasi-bolgesel-guvenlik-kaygilarini-derinlestiriyor/3328674>

<https://yenidenrefahpartisi.org.tr/page/abd-guney-kibris-rum-yonetimi-40-gkry-41-arasindaki-ortak-savunma-is-birligi-anlasmasi-turkiye-nin-guvenligine-yonelik-tehdittir/2926>

<https://www.turkererturk.com.tr/s-400-meselesinin-asli-astari/>

<https://m.star.com.tr/guncel/s400-fuze-savunma-sistemi-nedir-ozellikleri-neler-iste-s400-fuze-savunma-sistemi-hakkinda-merak-edilenler-haber-1254534/>

<https://www.veryansintv.com/nejat-eslen-s-400ler-sadece-bir-guvenlik-araci->

[degilhttps://www.mevzuattakip.com.tr/haber/nato-uyelerinin-ucunde-s-300-bulunuyor](https://www.mevzuattakip.com.tr/haber/nato-uyelerinin-ucunde-s-300-bulunuyor)

<https://www.savunmasanayist.com/yunan-s-300leri-ve-girit-adasindaki-konuslanmalari/>

<https://www.savunmasanayist.com/yunan-s-300u-turk-f-16larina-radar-kilidi/>

<https://www.trthaber.com/haber/dunya/nato-uyesi-3-ulke-s-300leri-kullaniyor-411596.html>

<https://www.milletgazetesi.gr/yunanistan/yunanistan-abd-ile-birlikte-s-300-hava-savunma-sistemini-test-etti>

<https://www.trthaber.com/haber/dunya/nato-uyesi-3-ulke-s-300leri-kullaniyor-411596.html>

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-47809807>

<https://www.tarihbilimi.net/kara-sularinin-12-mile-cikarilmasi-sorunu/>

<https://nedeniyet.com/yunanistan-turkiye-gerilimine-bakis-milli-mesele/>

<https://www.trtavaz.com.tr/haber/tur/avrasyadan/yunanistanin-12-mil-adimi-turkiye-icin-ne-anlama-geliyor/63be67be01a30a24a4f4ecc8>

<https://balkangunlugu.com.tr/105816/>

<https://anlatilaninotesi.com.tr/20191215/erdogan-libya-ulusal-mutabakat-hukümetinin-baskani-sarraj-agirladi-1040841319>

<https://mavivatan.net/21-yuzyilda-mavi-vatan/>

<https://www.yeniasir.com.tr/gundem/2021/09/22/mavi-vatan-doktrini-ve-yayilmaci-iddiasi>

<https://www.yenisafak.com/gundem/mavi-vatan-mi-antalya-korfezi-mi-4529218>

<https://www.haberturk.com/polemik/haber/819489-1-mart-tezkeresinin-tutanaklari-aciklanacak-mi>

<https://stratejikortak.com/2017/03/14-yilinda-1-mart-tezkeresi>

<https://stratejikortak.com/2017/03/14-yilinda-1-mart-tezkeresi>

<https://www.tdpkrizleri.org/2013/05/04/2003-sueleymaniye-cuval-krizi/>

<https://tepav.org.tr/tr/haberler/s/2482>

<https://www.gzt.com/infografik/jurnalist/turkiyeye-yoneltilen-ve-uygulanan-yaptirimlar-ne-anlama-geliyor->

[2090](#)

<https://anlatilananinotesi.com.tr/20221109/abdnin-askeri-yiginak-yaptigi-dedeagac-neden-onemli-hedefte-rusya-mi-turkiye-mi-var--1063245722.html>

<https://www.aydinlik.com.tr/koseyazisi/jinsanin-raporu-ve-dedeagac-plani-343994>

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-55944373><https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-55952909>

<https://gercekgazetesi1.net/gundemdekiler/15-temmuzda-abd-ve-natonun-rolu>

<https://www.aa.com.tr/tr/gundem/abdnin-ankara-buyukelcisi-flake-15-temmuz-2016da-turkiyeyi-desteklemekte-yavas-davrandik/3312063>

<https://kriterdergi.com/dosya-4-yilinda-15-temmuz/amerikan-yonetimi-feto-konusunda-somut-adimlar-atmali>

<https://www.bbc.com/news/world-europe-36816045>

<https://edition.cnn.com/2016/07/15/world/turkey-military-coup-what-we-know/index.html>

<https://moderndiplomacy.eu/2021/04/01/tales-vs-the-truth-was-the-united-states-really-behind-turkeys-july-15-coup-attempt/>

<https://www.cfr.org/blog/turkeys-failed-coup-and-united-states>

<https://www.aa.com.tr/en/americas/us-denies-involvement-in-2016-defeated-coup-in-turkey/2135095>

<https://edition.cnn.com/2016/07/16/politics/how-turkey-coup-affects-us-and-nato/index.html>

<https://www.setav.org/en/opinion/beyond-turkey-why-july-15-coup-attempt-is-significant>

<https://www.turkiyegazetesi.com.tr/dunya/abd-buyukelcisi-jeff-flakeden-carpici-itiraf-15-temmuzda-gec-kaldik-1059032?s=1>

<https://www.ntv.com.tr/dunya/dogu-akdenizde-hangi-ulkenin-ne-kadar-gucu-bulunuyor,AYYdHTpFn0OS23oBh95Ouw>

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-50064498>

<https://www.diken.com.tr/halkbank-davasi-abddeki-en-onemli-davalar-listesinde-ilk-sirada/>

<https://tr.euronews.com/2021/05/03/3-may-s-ta-baslamas-beklenen-halkbank-davas-yla-ilgili-neler-biliniyor>

<https://www.ilerihaber.org/icerik/brunson-krizinin-basindan-itibaren-yasananlar-88816.html>

<https://www.gzt.com/jurnalist/gzt-dosya-brunson-gunlukleri-3425078>

<https://www.yenisafak.com/gundem/brunson-gunlukleri-3386842>

<https://www.yenisafak.com/gundem/brunson-gunlukleri-3386842>

<https://www.gzt.com/etiket/brunson-gunlukleri>

DÜŞÜNCE

DÜNYA'DAN BİR HABER